

Φεβρουάριος

Κυριακή 4η Φεβρουαρίου 2024

Κυριακή ΙΕ΄ Ματθαίου.

(Ματθ. 22, 35 – 46).

«ἀγαπήσεις...» (Ματθ. 22, 37 καί 39).

Ἡ ἀπλότητα εἶναι γνώρισμα τοῦ Θεοῦ. Ἡ συνθετότητα εἶναι γνώρισμα τοῦ ἀνθρώπου πού ζεῖ στήν ἁμαρτία. Στό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας βλέπουμε ἕναν νομικό νά προσποιεῖται ἄγνοια τοῦ νόμου, γιά νά κάνει τόν Χριστό νά φανεῖ παράνομος. Ὁ Θεάνθρωπος Σωτήρας ὅλους ὅσους προσπάθησαν νά Τόν μικρύνουν τούς ἀντιμετώπισε μέ ἀρχοντιά, μεγαλοπρεπή ἀπλότητα καί σοφία.

Ἔτσι καί σήμερα στόν πονηρό νομικό, πού κάνει τήν ἐρώτηση – παγίδα γιά τό ποιό εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐντολή, ὁ Κύριος ἀπαντάει μέ ἀπλότητα. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἰησοῦ εἶναι μία λέξη: «ἀγαπήσεις». Ἀπάντηση ἀπλή, ξεκάθαρη καί δυνατή. Εἶναι ὅμως μία ἀπάντηση δυσνόητη γιά τόν ἄνθρωπο πού χάθηκε στά μονοπάτια τῆς ἁμαρτίας, διότι ἡ ἁμαρτία ψύχρανε τήν ἀγάπη καί ἔκανε τόν ἄνθρωπο ἀνάπηρο στό νά ἀγαπάει. Γι' αὐτό πάλι μέ ἀπλότητα ὁ Κύριος δίνει δύο διευκρινίσεις σ' αὐτό τό «ἀγαπήσεις». Πρῶτον: «ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου» καί δεύτερον: «ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου». Ἀλλά ἐπειδή καί πάλι ὁ Πάνσοφος Λόγος τοῦ Θεοῦ καταλαβαίνει πώς ἡ ἁμαρτωλότητα τῶν ἀνθρώπων δυσκολεύεται νά ἐννοήσει τίς δύο κατευθύνσεις τῆς ἀγάπης, προχωράει σέ ἐπιπλέον διευκρινίσεις. Ἔτσι γιά τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό προσθέτει: «ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καί ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καί ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου». Γιά τήν ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον προσθέτει: «ὡς σεαυτόν».

«Ἀγαπήσεις», λέγει ὁ Χριστός στὸν καθένα μας, «Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου». Μᾶς καλεῖ νὰ Τὸν ἀγαπήσουμε μέ τὴν καρδιά μας, μέ τὴν ψυχὴ μας καὶ μέ τὴ διάνοιά μας. Πρῶτον, ὅταν μᾶς ζητάει ὁ Χριστός νὰ Τὸν ἀγαπήσουμε μέ τὴν καρδιά μας, σημαίνει ὅτι θέλει νὰ Τὸν ἀγαπήσουμε μέ ὅλο τὸ συναισθηματικό μας βάθος. Ἡ καρδιά εἶναι ἡ πηγὴ κάθε συναισθήματος. Ὅταν ὁ Χριστός ζητάει τὴν καρδιά μας, ζητάει ὅλα τὰ αἰσθήματά μας. Γιὰ νὰ μιλήσουμε τολμηρὰ, ζητάει καὶ θέλει τὸν ἔρωτά μας. Ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ ὁ τρυφερός νυμφίος τῆς καρδιᾶς μας.

Τὸ δεύτερο στοιχεῖο τῆς πνευματικῆς ὑπόστασης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ψυχὴ. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου». Σύμφωνα μέ τὸν Χριστό ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό δέν εἶναι μόνο συναίσθημα. Καλεῖται ὁ ἄνθρωπος νὰ Τὸν ἀγαπήσῃ καὶ μέ τὴν ψυχὴ του. Ἄν ἡ λέξις καρδιά ἐννοεῖ τό συ-

ναίσθημα, ή λέξη ψυχή έννοει τή θέληση. Τό δεύτερο στοιχείο τής άυλης ύπόστασης του άνθρώπου είναι ή θέληση, ή βούληση, ή έσωτερική δύναμη, ή μυστική φωτιά, ό εύλογημένος θυμός, πού δίνει ζωή και κίνηση, ζωντάνια και δυναμισμό στήν προσωπικότητά του. Όταν καλείται ό άνθρωπος νά αγαπήσει τόν Θεό μέ τήν ψυχή του, καλείται νά Τόν αγαπήσει μέ τή θέλησή του, μέ τήν έλεύθερη βούλησή του, μέ όλη τήν έσωτερική όρμή και δύναμη. Δέν θέλει ό Θεός μία άγάπη χλιαρή. Ζητάει από τόν άνθρωπο μία άγάπη δυνατή, δυναμική, έλεύθερη, όρμητική, αποφασιστική, πού θά συνταράζει συθέμελα όλες τίς διαστάσεις του. Μία άγάπη πού ξεκινάει από τή βούληση, πού έπιμένει μέ τή θέληση, πού νικάει μέ τήν αποφασιστικότητά της. Σ' αύτή τήν ένταση τής άγάπης βρίσκεται και ή αύθεντικότητά της.

Τό τρίτο στοιχείο πού συνθέτει τήν άγάπη για τόν Θεό είναι ή διάνοια. «Αγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου έν όλη τή διανοία σου». Νά

ἀγαπήσουμε τόν Θεό μέ τή διάνοιά μας σημαίνει νά βάλουμε στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τό τρίτο στοιχεῖο τῆς πνευματικῆς μας ὑπόστασης, πού εἶναι ἡ σκέψη καί ἡ λογική. Ἡ ἀγάπη γιά τόν Θεό εἶναι λογική, ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἶναι λογική, ἡ προσέγγιση τοῦ Θεοῦ γίνεται μέσα ἀπό τή νόηση καί ἐξελίσσεται μέσα στή σκέψη. Ὁ Θεός στέκει πάνω ἀπό τή λογική, ὡς ὑπέρολογος πού εἶναι, ἀλλά δέν τήν καταργεῖ. Τό ἀντίθετο μάλιστα συμβαίνει. Ὁ Θεός ὡς ἀπειρη Σοφία εἶναι καί ἡ ἀπόλυτη Λογική. Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καί ἐνεργεῖ τά πάντα μέ λογικό καί ἀλάνθαστο τρόπο. Ἡ λογική τοῦ Θεοῦ ξεπερνάει τήν ἀνθρώπινη λογική, ἀλλά ἡ ἀνθρώπινη λογική γίνεται ἡ σκάλα πού ἀνεβάζει τό μυαλό τοῦ ἀνθρώπου στόν Θεό, ἀρκεῖ νά εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπό τόν ἐγωισμό. Ἡ ἀνθρώπινη διάνοια κολλάει στόν Θεό, ὅταν καταλάβει τά πεπερασμένα ὅριά της καί ζητήσῃ τήν ικανοποίησή της στή δική Του παρουσία. Ἡ ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ, ἡ στροφή τῆς σκέψης πρὸς τόν Θεό, ἡ λογική ἐφαρμογή τοῦ θεϊκοῦ θελήμα-

τος, ἡ λογική λατρεία τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ πράξεις μέ τίς ὁποῖες ὁ ἄνθρωπος ἐκδηλώνει τήν ἀγάπη του πρὸς τόν Οὐράνιο Πατέρα του λογικά. Ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου, ὅσο ἀγαπάει καί πλησιάζει πρὸς τόν Θεό, τόσο διευρύνεται καί ἀνοίγει, πλουτίζει καί βαθαίνει, κατανοεῖ καί φωτίζεται, ἐρμηνεύει καί κατανοεῖ τά ἀπερινόητα μυστήρια τῆς θεϊκῆς μεγαλοσύνης. Ὁ Θεός ἐπιθυμεῖ καί ζητάει τή λογική ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου. Χαίρεται, ὅταν ὁ ἄνθρωπος Τόν ψάχνει καί Τόν ἀγκαλιάζει μέ τό μυαλό του. Χαίρεται, ὅταν ὁ ἄνθρωπος γκρεμίζει τά «πρέπει» καί ἀπαντάει στά «γιατί». Κάθε ἀνθρώπινη ἐπιστήμη γίνεται ὕμνος πρὸς τόν Θεό, διακονία ἀγάπης καί ἀφορμή περισσότερης πίστεως, ὅταν γνωρίζει τά κτιστά ὅριά της καί ἐργάζεται γιά τήν ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας.

Ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεό μέ τό συναίσθημα, τή βούληση καί τή λογική εἶναι ὀλοκληρωμένη ἀγάπη. Ἡ ἄρμονία αὐτῶν τῶν τριῶν στοιχείων θεώνει τόν ἄνθρωπο. Ἐάν ἡ

ἐναρμόνιση τῶν τριῶν στοιχείων διαταραχθεῖ, τότε καί ἡ ἀγάπη γιά τόν Θεό διαστρέφεται καί χάνεται. Ἡ διαταραχή τοῦ συναισθήματος δημιουργεῖ μία ἀγάπη φοβική. Ἡ διαταραχή τῆς βούλησης δημιουργεῖ τόν φανατισμό. Ἡ διαταραχή τῆς διάνοιας δημιουργεῖ τήν αἵρεση. Τήν ἀρμονία τῶν τριῶν ἐσωτερικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου τή διαφυλάσσει ὁ πνευματικός ὁδηγός καί πατέρας. Ἡ ἀγάπη γιά τόν Θεό προοδεύει μόνο μέσα ἀπό τήν παρουσία του πνευματικοῦ καί μέ τίς δικές του ὁδηγίες.

Ἡ δεύτερη μεγάλη θεϊκή ἐντολή εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον. Στήν ἀπορία τοῦ νομικοῦ ὁ Κύριος ἀπαντάει: «ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Ἐκτός ἀπό τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό ὁ Χριστός μᾶς καλεῖ νά ἀγαπήσουμε τούς συνανθρώπους μας τόσο πολύ, ὅσο ἀγαπᾶμε τόν ἑαυτό μας. Ἡ ἀγάπη γιά τόν ἑαυτό μας εἶναι ἔμφυτη, φυσική, αὐθόρμητη καί αὐτονόητη. Κατά τόν Χριστό, τόσο φυσική καί αὐθόρμητη, τόσο αὐτονόητη εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ

πιστοῦ γιά τούς διπλανούς του καί γιά ὄλους τούς ἀνθρώπους. Ἡ ἀποκορύφωση αὐτῆς τῆς ἀγάπης βρίσκεται στήν ἀγάπη γιά τούς ἐχθρούς. Τό μέγεθος αὐτῆς τῆς ἀγάπης μετριέται ἀπό τό πόσο θυσιάζεται κάποιος γιά τούς ἄλλους. Ἡ θυσία εἶναι ἡ ὑπέριστα ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης καί ἡ ἀγάπη εἶναι τό μόνο κίνητρο πού ἐξαγιαρίζει τή θυσία καί τή δικαιώνει.

Πλαστήκαμε γιά νά ἀγαπᾶμε. Οἱ ἐντολές τῆς ἀγάπης πρὸς τόν Θεό καί πρὸς τόν συνάνθρωπο δέν εἶναι ἐπιταγές. Εἶναι οἱ φυσικές προδιαγραφές τοῦ ἀνθρώπου. Τό «ἀγαπήσεις», πού λέγει σήμερα ὁ Χριστός, δέν τό λέει ὡς διαταγή καί ὡς νομικίστικη ὁδηγία. Στήν πονηριά τοῦ νομικοῦ, ὁ Χριστός ἀντιπαραβάλλει τή δική Του ἀπλότητα. Στήν κακία τοῦ νομικοῦ ἀπαντάει μέ τήν ἀγάπη Του. Γι' αὐτήν τήν ἀγάπη πλαστήκαμε. Σ' αὐτή τήν ἀγάπη ὀδεύουμε. Αὐτή ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ φύση μας. Ὁ Θεός θέλησε νά πλάσει ἓνα πλάσμα πού θά μπορεῖ νά ἀγαπάει. Νά ἀγαπάει τόν Πλάστη

συναισθηματικά, δυναμικά και λογικά. Νά αγαπάει και τά άλλα πλάσματα τόσο πολύ όσο τήν ἴδια του τήν ὕπαρξη. Ἔτσι ἔφτιαξε τόν ἄνθρωπο ὡς εἰκόνα τῆς δικῆς Του ἀγάπης. Ὅσο μένουμε στήν ἀγάπη, μένουμε στόν Θεό. Ὅσο ἀγαπᾶμε, τόσο ζοῦμε. Ζοῦμε γιά νά ἀγαπᾶμε και ἀγαπᾶμε γιά νά ζήσουμε. Τό βίωμα τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ σωτηρία μας. Τό ἄνοιγμα τῆς ἀγάπης εἶναι ὁ Παράδεισός μας. Ἀμήν.